

**John Wilson Education Society's
Wilson College
(Autonomous)**

Marathi Department

Syllabus for: T.Y.B.A.

Program: B.A.

Course: Marathi

Sem V & Sem VI

**(Choice Based Credit System (CBCS) with effect from
academic year 2024-25)**

PROGRAM SPECIFIC OUTCOMES

<u>PSO</u>	<u>Description</u> A student completing Bachelor's Degree in <u>B.A.</u> program in the subject of <u>Marathi</u> will be able to:
PSO 1	Use communication skills effectively in various curricular and co-curricular activities.
PSO 2	Analyse various forms of Marathi literature like poem, drama, novel, short story, autobiography and travelogue.
PSO 3	Explain the interdependence of literature, society and culture.
PSO 4	Develop multi - cultural competence and a sense of Global Citizenship through the study of literature and linguistics.
PSO 5	Develop moral and ethical awareness, spirit of nationality through the study of literature and practice it and be socially conscious in all the circular and co-curricular activities.
PSO 6	Understand the interdependence of language, culture and society through the study of the linguistics and effects of Globalization on languages.
PSO 7	Explain the terms like language, standard language and dialect and the importance of the study of the same.
PSO 8	Exhibit critical and creative writing in Marathi.
PSO 9	Apply higher linguistic skills in writing news, an application, an advertisement, minutes of meeting, report writing, translation (from English to Marathi) in Marathi.
PSO 10	Develop digital literacy through curricular and co-curricular activities in Marathi.

Course Title: मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (भाग १) (WUAMAR501)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाच्या इतिहासाचे वर्णन करता येते.
CO 2	मध्ययुगीन कालखंडातील वाङ्मयाच्या निर्मितीमागे प्रेरणा व सांस्कृतिक पार्श्वभूमी उलगडून दाखवता येते.
CO 3	मध्ययुगीन कालखंडातील वाङ्मयीन परंपरा, रचनाप्रकार व ग्रंथकारांची माहिती देता येते.
CO 4	मध्ययुगीन कालखंडातील मराठी भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करता येते.
CO 5	वारकरी संप्रदायातील प्रमुख संतकवींच्या काव्याच्या स्वरूप-वैशिष्ट्यांचे विश्लेषण करता येते.
CO 6	पंडिती काव्यातील प्रमुख कवींच्या काव्याच्या स्वरूप वैशिष्ट्यांचे विश्लेषण करता येते.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER V

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR501		मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (भाग १)	०४
	घटक १	<p>मराठी साहित्याची सुरुवात व महानुभावीय वाङ्मय</p> <p>१) मराठी साहित्याची सुरुवात - मराठी : देशीभाषा म्हणून ८, ९वे शतक परिचय, मराठीतील आद्यग्रंथ : चर्चा, शिलालेख, ताम्रपट यावरील लेखन - थोडक्यात परिचय.</p> <p>२) महानुभाव संप्रदायाची ठळक वैशिष्ट्ये : द्वैती तत्त्वज्ञान, पंचकृष्ण, चक्रधरांचे व्यक्तिमत्त्व, मराठीचा स्वीकार व आग्रह, सांकेतिक लिपी. महानुभावीय वाङ्मय : चरित्रग्रंथ, तत्त्वज्ञानग्रंथ, सातीग्रंथ, स्फुट गद्य-पद्य-धवळे, टीकाग्रंथ, व्याकरणग्रंथ.</p> <p>३) स्वयंअध्ययन - मराठी देशी भाषा म्हणून ८वे-९वे शतक, तसेच शिलालेख, ताम्रपट यावरील लेखन यांविषयी संदर्भ ग्रंथांतून माहिती लिहिणे / सादर करणे.</p>	१६ + ४ तासिका

	<p>घटक २</p>	<p>वारकरी पंथीयांचे वाङ्मय</p> <p>१) यादवकालीन महाराष्ट्रात वारकरी पंथाची प्रस्थापना, पंढरीचा भक्तिसंप्रदाय हा महाराष्ट्रातील प्रमुख वारकरी संप्रदाय म्हणून तेराव्या शतकात धार्मिक, सामाजिक व साहित्यिकदृष्ट्या प्रभावी. ज्ञानदेव-नामदेव व त्यांच्या प्रभावळीतील इतरांचे वाङ्मय.</p> <p>२) बहामनी राजवट, एकनाथकालीन महाराष्ट्र, तमोयुग, एकनाथ, नाथपंचक यांचे वाङ्मय. शिवकालीन महाराष्ट्र - स्वराज्य प्रेरणा. तुकाराम, तुकारामाचे शिष्य यांचे वाङ्मय.</p> <p>३) स्वयंअध्ययन - तेराव्या शतकात धार्मिक, सामाजिक, साहित्यिकदृष्ट्या वारकरी संप्रदायाचे महत्व, तसेच बहामनी राजवट, तमोयुग यांविषयी संदर्भ ग्रंथांतून माहिती लिहिणे / सादर करणे.</p>	<p>१६ + ४ तासिका</p>
	<p>घटक ३</p>	<p>पंडिती काव्य</p> <p>१) पंडिती काव्याची स्वरूप-वैशिष्ट्ये, पंडिती काव्याचे गुणदोष चर्चा.</p> <p>२) पंडित कवी - मुक्तेश्वर, मोरापंत, रघुनाथ पंडित, सामराज, निरंजनमाधव, वामनपंडित, नागेश, विठ्ठल.</p> <p>३) स्वयंअध्ययन - नेमलेल्या पंडित कवींपैकी किमान सहा पंडित कवींची माहिती लिहिणे / सादर करणे.</p>	<p>१६ + ४ तासिका</p>

Course Title: मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (भाग २) (WUAMAR601)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	शाहिरी वाङ्मयाचे स्वरूप व वेगळेपण यांचे विश्लेषण करता येते.
CO 2	मध्ययुगातील विविध धर्मियांनी केलेल्या मराठी वाङ्मय निर्मितीचे वर्णन-विश्लेषण करता येते.
CO 3	मध्ययुगातील विविध पंथीयांनी केलेल्या मराठी वाङ्मय निर्मितीचे वर्णन-विश्लेषण करता येते.
CO 4	बखर वाङ्मयाची स्वरूप-वैशिष्ट्ये स्पष्ट करता येतात.
CO 5	मध्ययुगीन कालखंडातील प्रमुख संप्रदाय व ग्रंथनिर्मिती यांचा अनुबंध स्पष्ट करता येतो.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER VI

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR601		मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (भाग २)	०४
	घटक १	शाहिरी वाङ्मय १) लावणी, पोवाडे, या काव्यप्रकारांची स्वरूप- वैशिष्ट्ये. २) काही लावणीकार - होनाजीबाळा, राम जोशी, प्रभाकर, अनंत फंदी, परशराम या शाहिरांचा व त्यांच्या साहित्याचा परिचय. ३) स्वयंअध्ययन – नेमलेल्या शाहिरांची व त्यांच्या साहित्याची संदर्भ ग्रंथांतून माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
	घटक २	महानुभाव व वारकरी याखेरीज इतर पंथीयांचे वाङ्मय १) नाथ, दत्त, समर्थ, लिंगायत या पंथातील वाङ्मयाचे स्वरूप. २) ख्रिस्ती धर्मियांनी केलेली वाङ्मयनिर्मिती. (ख्रिस्ती - फादर स्टीफन्स, कुआँ, सालंदाज, पाद्री अल्मैद) इस्लाम धर्मियांनी केलेली वाङ्मयनिर्मिती. (इस्लाम - मुंतोजी (मृत्युंजय), हुसेन अंबरखान, शेख महमंद, शहामुनी) ३) स्वयंअध्ययन - नेमलेल्या ख्रिस्ती किंवा इस्लाम धर्मियांनी केलेल्या मराठी वाङ्मय निर्मितीची माहिती लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका

	घटक ३	बखर गद्याची स्वरूप-वैशिष्ट्ये १) बखरी - शिवपूर्वकालीन - महिकावतीची उर्फ माहीमची बखर, राक्षसतागडीची लढाई. बखरी - शिवकालीन - शिवछत्रपतींचे चरित्र - कृष्णाजी अनंत सभासद, चित्रगुप्तविरचित शिवाजी महाराजांची बखर, श्री छत्रपतींची ९१ कलमी बखर - दत्तोत्रिमल वाकेनिस, मल्हार रामराव चिटणीस विरचित श्री शिवछत्रपतींचे सप्तप्रकरणात्मक चरित्र. २) बखरी - पेशवेकालीन - नाना फडणवीसाचे आत्मचरित्र, श्री रामदास स्वामींचे चरित्राची बखर उर्फ हनुमंत स्वामीची बखर, पेशव्यांची बखर, कृष्णाजी विनायक सोहनी, पानीपतची बखर - रघुनाथ यादव, भाऊसाहेबांची बखर - कृष्णाजी शामराव, खडर्याच्या स्वारीची बखर. ३) स्वयंअध्ययन - नेमलेल्या बखरींपैकी कोणत्याही आठ बखरींची माहिती लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
--	-------	--	------------------

संदर्भ ग्रंथ : (Sem V & VI)

- १) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - खंड ३, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प. आ. १९७३, रा. श्री. जोग व इतर (संपा.)
- २) पाच संतकवी, सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे, १९८४ (ति. आ.), शं. गो. तुळपुळे
- ३) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - खंड १, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प. आ. १९८४, शं. गो. तुळपुळे व इतर (संपा.)
- ४) मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - खंड २, भाग १ व भाग २, महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे, प. आ. १९८२, सं. गं. मालशे व इतर (संपा.)
- ५) महाराष्ट्र सारस्वत, पॉप्युलर, मुंबई, आ. ५वि. १९६३, वि. ल. भावे
- ६) म-हाटी लावणी, मौज, मुंबई, १९५६, म. वा. धोंड (संपा.)
- ७) प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर, १९७१, ह. श्री. शेणोलीकर
- ८) मराठी शाहिरी वाङ्मय, ठोकळ, पुणे, १९६१, म. ना. सहस्त्रबुद्धे
- ९) संत साहित्याची सामाजिक फलश्रुती, म. सा. प., पुणे, १९७० (ति. आ.), गं. बा. सरदार

Modality of Assessment

Theory Examination Pattern:

A) Internal Assessment: 40% - 40marks

Sr. No.	Evaluation type	Marks
1	Internal class test with objective type question	20
2	One Assignment (written/PPT)	20
	Total	40

B) External Examination: 60%-60 Marks (Semester End Theory Examination: 60 Marks)

1. Duration – This examination shall be of **2 hours** duration.
2. Paper pattern:
  - There shall be **4 questions** each of **15** marks. On each unit there will be **2** questions.
  - All questions shall be compulsory with internal choice within some questions.

PAPER PATTERN: मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (भाग १) (Sem V)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	

PAPER PATTERN: मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (भाग २) (Sem VI)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	

Course Title: भारतीय साहित्यविचार (WUAMAR502)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	भारतीय साहित्यशास्त्राचे स्वरूप व सिद्धांत स्पष्ट करता येतात.
CO 2	साहित्यभाषेचे स्वरूप व कार्य यांचे विश्लेषण करता येते.
CO 3	साहित्याची निर्मितीची प्रक्रिया व प्रयोजने यांची माहिती देता येते.
CO 4	भारतीय साहित्यशास्त्रातील आस्वाद प्रक्रियेचे वर्णन करता येते.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER V

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR502		भारतीय साहित्यविचार	०४
	घटक १	<p>(अ) भारतीय साहित्यशास्त्र: संकल्पना व सिद्धांत</p> <p>१) अलंकार विचार, विक्रोक्तिविचार.</p> <p>२) रितिसिद्धांत, ध्वनिसिद्धांत.</p> <p>३) औचित्य विचार.</p> <p>(आ) भारतीय साहित्यशास्त्र: साहित्याचा आस्वाद</p> <p>भरताचा रससिद्धांत. रससिद्धांताचे भाष्यकार:</p> <p>१) भट्टलोल्लट.</p> <p>२) श्रीशंकुक.</p> <p>३) भट्टनायक.</p> <p>४) अभिनवगुप्त.</p> <p>(इ) स्वयंअध्यन - अलंकार विचार, विक्रोक्ती विचार, ध्वनिसिद्धांत, औचित्य विचार यांविषयी संदर्भ ग्रंथांतून माहिती गोळा करून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१६ + ४ तासिका
	घटक २	<p>भारतीय साहित्यशास्त्र: साहित्यभाषेचे स्वरूप व कार्य</p> <p>१) शब्दशक्ती : अभिधा, लक्षणा व व्यंजना.</p> <p>२) वृत्त, छंद, मुक्तछंद.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - वृत्त, छंद, मुक्तछंद यांविषयी संदर्भ ग्रंथांतून माहिती गोळा करून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१६ + ४ तासिका
	घटक ३	<p>भारतीय साहित्यशास्त्र: निर्मितीप्रक्रिया व प्रयोजन विचार</p> <p>१) साहित्यनिर्मितीमागील कारणे : प्रतिभा, व्युत्पत्ती व अभ्यास.</p> <p>२) साहित्याची प्रयोजने : भरत ते अभिनवगुप्त.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - साहित्याच्या प्रयोजनांसंदर्भात संदर्भ ग्रंथांतून माहिती गोळा करून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१६ + ४ तासिका

Course Title: पाश्चात्य साहित्यविचार (WUAMAR602)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	पाश्चात्य साहित्यशास्त्राचे स्वरूप व सिद्धांत स्पष्ट करता येतात.
CO 2	साहित्यभाषेचे स्वरूप व कार्य यांचे विश्लेषण करता येते.
CO 3	साहित्याची निर्मितीची प्रक्रिया व प्रयोजने यांची माहिती देता येते.
CO 4	पाश्चात्य साहित्यशास्त्रातील आस्वाद प्रक्रियेचे वर्णन करता येते.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER VI

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR602		पाश्चात्य साहित्यविचार	०४
	घटक १	<p>पाश्चात्य साहित्यविचार : साहित्याचे स्वरूप व भाषा</p> <p>१) अनुकृती सिद्धांत : प्लेटो व अरिस्टॉटल. पाश्चात्यांनी केलेल्या काव्यव्याख्या : वर्डस्वर्थ, कोलरिज, कोर्टहॉप, एडगर अलन पो, अर्नोल्ड.</p> <p>२) रूपक, प्रतीक व प्रतिमा. अनेकार्थता, नियमोल्लंघन, अपरिचीतीकरण.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - रूपक, प्रतीक, प्रतिमा, अनेकार्थता या संज्ञांविषयी संदर्भ ग्रंथांतून माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१६ + ४ तासिका
	घटक २	<p>पाश्चात्य साहित्यविचार : साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया व प्रयोजन विचार</p> <p>१) कोलरिजचा कल्पनाशक्तीचा व चमत्कृतीशक्तीचा सिद्धांत.</p> <p>२) आत्मविष्कार, जीवनभाष्य, सामाजिक बांधिलकी (माक्सवादी विचारासह) ही प्रयोजन.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - आत्मविष्कार, जीवनभाष्य या साहित्यप्रयोजनांविषयी संदर्भ ग्रंथांतून माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१६ + ४ तासिका
	घटक ३	<p>पाश्चात्य साहित्यविचार : साहित्याचा आस्वाद</p> <p>१) अरिस्टॉटलचा कॅथार्सिसचा सिद्धांत.</p> <p>२) रिचर्ड्सचा प्रेरणा संतुलनाचा सिद्धांत.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - अरिस्टॉटलच्या कॅथार्सिसच्या सिद्धांताविषयी माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१६ + ४ तासिका

संदर्भ ग्रंथ : (Sem V & VI)

- १) काव्यशास्त्र, मौज प्रकाशन, मुंबई, १९७४, र. पं. कंगले (संपा.)
- २) रस-भाव-विचार, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, १९७३, र. पं. कंगले (संपा.)
- ३) साहित्य : स्वरूप आणि समीक्षा, पॉप्युलर, मुंबई, १९७५, वा. ल. कुलकर्णी
- ४) काव्यशास्त्रप्रदीप, व्हीनस, पुणे (सहावी आवृत्ती), २००३, स. रा. गाडगीळ
- ५) भारतीय साहित्यशास्त्र, पॉप्युलर, मुंबई, (ति. आ.) १९८०, ग. त्र्यं. देशपांडे
- ६) साहित्याची भाषा, साकेत, औरंगाबाद, १९८७, भालचंद्र नेमाडे
- ७) सौंदर्यमीमांसा, मौज, मुंबई, (ति. आ.) २००४, रा. भा. पाटणकर
- ८) साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या, पद्मगंधा, पुणे २००६, वसंत पाटणकर
- ९) समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टिक, मुंबई १९८१, गंगाधर पाटील
- १०) आधुनिक भाषाविज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई १९९५, मिलिंद मालशे
- ११) कविता आणि प्रतिमा : मौज, मुंबई १९८२, सुधीर रसाळ
- १२) वाङ्मयीन संज्ञा-संकल्पना कोश, ग. रा. भटकळ फाऊंडेशन, मुंबई, २००१, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर (संपा.)
- १३) मराठी वाङ्मयकोश - खंड ४ (समीक्षा संज्ञा), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२, डॉ. विजया राजाध्यक्ष व इतर (संपा.)
- १४) साहित्यशास्त्र : उद्भव आणि विकास, पांडुरंग वामन काणे
- १५) प्राचीन काव्यशास्त्र : र. रा. कंगले
- १६) प्राचीन काव्यशास्त्र : डॉ. स. रा. गाडगीळ
- १७) साहित्य स्वरूप आणि समीक्षा : वा. ल. कुलकर्णी
- १८) भारतीय साहित्यविचार : प्रा. ब. लु. सोनार
- १९) भारतीय साहित्यविचार : ग. त्र्यं. देशपांडे
- २०) अभिनव काव्यप्रकाश : रा. श्री. जोग
- २१) ऑरिस्टॉटलचे काव्यशास्त्र (भाषांतर), मौज, मुंबई, १९७८, गो. वि. करंदीकर
- २२) साहित्याची भाषा, साकेत, औरंगाबाद, १९८७, भालचंद्र नेमाडे
- २३) साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या, पद्मगंधा, पुणे, २००६, वसंत पाटणकर
- २४) समीक्षेची नवी रूपे, मॅजेस्टिक, मुंबई, १९८१, गंगाधर पाटील
- २५) आधुनिक भाषाविज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई, १९९५, मिलिंद मालशे
- २६) वाङ्मयीन संज्ञा-संकल्पना कोश, ग. रा. भटकळ फाऊंडेशन, मुंबई, २००१, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर (संपा.)

२७) मराठी वाङ्मयकोश - खंड ४ (समीक्षा संज्ञा), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई,
२००२, डॉ. विजया राजाध्यक्ष व इतर (संपा.)

२८) पाश्चात्य साहित्यविचार : भालचंद्र खांडेकर, लीला गोविलकर

२९) पाश्चात्य साहित्यविचार : प्रा. बु. ल. सोनार

Modality of Assessment

Theory Examination Pattern:

A) Internal Assessment: 40% - 40marks

Sr. No.	Evaluation type	Marks
1	Internal class test with objective type question	20
2	One Assignment (written/PPT)	20
	Total	40

B) External Examination: 60%-60 Marks (Semester End Theory Examination: 60 Marks)

1. Duration – This examination shall be of **2 hours** duration.
2. Paper pattern:
  - There shall be **4 questions** each of **15** marks. On each unit there will be **2** questions.
  - All questions shall be compulsory with internal choice within some questions.

PAPER PATTERN: भारतीय साहित्यविचार (Sem V)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	

PAPER PATTERN: पाश्चात्य साहित्यविचार (Sem VI)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	

Course Title: साहित्य आणि समाज भाग १ (WUAMAR503)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	साहित्य आणि समाज यांच्या अनोन्यसंबंधांची तुलना करता येते.
CO 2	महानगरीय साहित्याची जाणीव स्पष्ट करता येते.
CO 3	ग्रामीण साहित्याची जाणीव स्पष्ट करता येते.
CO 4	निवडक साहित्यकृतींच्या आधारे वाङ्मयातील प्रवाहांचे परीक्षण करता येते.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER V

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR503		साहित्य आणि समाज भाग १	०३
	घटक १	<p>साहित्य - समाज अनोन्यसंबंध</p> <p>१) साहित्य, समाजसंस्कृती या संकल्पना व त्यांच्या परस्परसंबंधाचे स्वरूप.</p> <p>२) साहित्य - समाज संबंध - तेन, मार्क्स यांचे सिद्धांत, मानवतावाद, मार्क्सवाद, आंबेडकरवाद यांचे स्वरूप विशेष.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - मानवतावाद, आंबेडकरवाद यांविषयी संदर्भ ग्रंथांतून माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१२.५ + २.५ तासिका
	घटक २	<p>महानगरी जाणिवेचे साहित्य</p> <p>१) महानगरी जाणिवेचे साहित्य-संकल्पना व मराठीतील परंपरा.</p> <p>२) क्रमशः - महेश केळुसकर, मनोविकास प्रकाशन, पुणे.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - मराठीतील महानगरीय साहित्याच्या ठळक टप्प्यांची माहिती आणि महेश केळुसकर यांच्या लेखनाची माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१२.५ + २.५ तासिका
	घटक ३	<p>ग्रामीण साहित्य</p> <p>१) ग्रामीण साहित्य - संकल्पना व मराठीतील परंपरा.</p> <p>२) धग असतेच आसपास, कल्पना दुधाळ, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई. (पहिल्या ३० कविता).</p> <p>३) स्वयंअध्यन - मराठीतील ग्रामीण साहित्याच्या ठळक टप्प्यांची माहिती आणि कल्पना दुधाळ यांच्या लेखनाची माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१२.५ + २.५ तासिका

Course Title: साहित्य आणि समाज भाग २ (WUAMAR603)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	सामाजिक स्थित्यंतरे व साहित्य यांचा संबंध विशद करता येतो.
CO 2	दलित साहित्याची स्वरूप-वैशिष्ट्ये सांगता येतात.
CO 3	स्त्रीवादी साहित्याची स्वरूप-वैशिष्ट्ये सांगता येतात.
CO 4	निवडक साहित्यकृतींच्या आधारे वाङ्मयातील प्रवाहांचे परीक्षण करता येते.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER VI

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR603		साहित्य आणि समाज भाग २	०३
	घटक १	<p>सामाजिक स्थित्यंतरे आणि मराठी साहित्य</p> <p>१) महाराष्ट्रातील सामाजिक स्थित्यंतरे व मराठी साहित्य - मागोवा.</p> <p>२) साहित्य - समाज संबंध :</p> <p>१) ललित वाङ्मयातील सामाजिक जाणिवेचे स्वरूप - शरदचंद्र मुक्तिबोध, साहित्यविचार आणि समाज चिंतन.</p> <p>२) दलित जाणिवेचे स्वरूप - म. ना. वानखेडे यांच्या लेखाधारे.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - महाराष्ट्रातील सामाजिक स्थित्यंतरे व मराठी साहित्यांच्या परस्परसंबंधाविषयी संदर्भ ग्रंथांतून माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१२.५ + २.५ तासिका
	घटक २	<p>दलित साहित्य</p> <p>१) दलित साहित्य : संकल्पना व मराठीतील परंपरा.</p> <p>२) भाई तुम्ही कुठे आहात! - ऋषिकेश कांबळे, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - मराठीतील दलित साहित्याच्या ठळक टप्प्यांची माहिती आणि ऋषिकेश कांबळे यांच्या लेखनाची माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१२.५ + २.५ तासिका

	घटक ३	स्त्रीवादी जाणिवेचे साहित्य १) स्त्रीवादी साहित्याची संकल्पना व मराठीतील परंपरा. २) निवडलेल्या स्त्रीवादी कथांचा अभ्यास : १) गौरी देशपांडे - पाऊस आला मोठा (आहे हे असं आहे) २) प्रिया तेंडुलकर - खेळ मांडियला (तिहार) ३) नीरजा - महिषासुरमर्दिनी (ओल हरवलेली माती) ४) प्रतिमा जोशी - दरी (जहन्नम) ५) मनस्विनी लता रवींद्र - माझ्या जन्माची गोष्ट (ब्लॉगच्या आरशापल्याड) ३) स्वयंअध्यन - मराठीतील स्त्रीवादी साहित्याच्या ठळक टप्प्यांची माहिती आणि नेमलेल्या लेखिकांच्या लेखनाची माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.	१२.५ + २.५ तासिका
--	-------	---	----------------------

संदर्भ ग्रंथ : (Sem V & VI)

- १) मराठी वाङ्मय इतिहास - खंड ५, भाग १, पुणे, १९७३, म. सा. परिषद, रा. श्री. जोग (संपा.)
- २) कादंबरीविषयी, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, २००६, हरिश्चंद्र थोरात
- ३) टीकास्वयंवर, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९०, भालचंद्र नेमाडे
- ४) कादंबरी - एक साहित्यप्रकार, शब्द पब्लिकेशन्स, मुंबई, २०१०, हरिश्चंद्र थोरात
- ५) मराठी वाङ्मयकोश - खंड ४, (समीक्षा संज्ञा), महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, २००२, डॉ. विजया राजाध्यक्ष व इतर (संपा.)
- ६) वाङ्मयीन संज्ञा-संकल्पना कोश, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००९, प्रभा गणोरकर, वसंत आबाजी डहाके व इतर (संपा.)
- ७) ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि समस्या, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९७९, आनंद यादव
- ८) ग्रामीणता : साहित्य आणि वास्तव, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, १९८९, आनंद यादव

- ९) धार आणि काठ, १९७१, नरहर कुरंदकर
- १०) दलित साहित्य : प्रवाह व प्रतिक्रिया, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९८६, गो. म. कुलकर्णी
- ११) निळी पहाट, प्राज्ञपाठशाळा, वाई, १९७८, रा. ग. जाधव
- १२) दलित साहित्य : एक चिंतन, महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, मुंबई, १९७८, अर्जुन डांगळे (संपा.)
- १३) दलित साहित्य : वेदना आणि विद्रोह, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७ (प्र. आ.), १९८९ (दु. आ.), भालचंद्र फडके
- १४) दलित साहित्याची स्थितिगती, मराठी विभाग, मुंबई विद्यापीठ आणि अनुभव पब्लिकेशन्स, मुंबई, १९९७, केशव मेश्राम व इतर (संपा.)
- १५) स्त्रीवादी समीक्षा : सैद्धान्तिक चौकट, श्रीवाणी, ऑक्टोबर, १९९३, डॉ. मिलिंद मालशे
- १६) स्त्रीवादी समीक्षा : स्वरूप आणि व्याप्ती, श्रीवाणी, ऑक्टोबर, १९९३, वसंत आबाजी डहाके
- १७) स्त्रीवादी साहित्य आणि समीक्षा विशेषांक, अनुष्ठुभ, सप्टें. - ऑक्टो., १९९६
- १८) स्त्रीवादी समीक्षा : स्वरूप आणि उपयोजन, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, १९९३
- १९) आंबेडकरवाद, सुविधा प्रकाशन, पुणे, २००९, डॉ. नीलकंठ शेरे
- २०) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांचे तत्त्वज्ञान : आशय व विश्लेषण, स्वयंदीप प्रकाशन, पुणे, २०१६, दत्तात्रय गायकवाड
- २१) आंबेडकर आणि मार्क्स, सुगावा प्रकाशन, पुणे, १९८५, रावसाहेब कसबे
- २२) प्रज्ञासूर्य, प्रचार प्रकाशन, कोल्हापूर, १९९१, शरणकुमार लिंबाळे (संपा.)
- २३) दलित कविता आणि ब्लॉक पोएट्री, गोदा प्रकाशन, औरंगाबाद, ऋषिकेश कांबळे
- २४) डॉ. आंबेडकर चिंतन, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई, केशव मेश्राम
- २५) सत्तासंघर्ष, समकालीन प्रकाशन, पुणे, सुहास पळशीकर, सुहास कुलकर्णी (संपा.)

Modality of Assessment

Theory Examination Pattern:

A) Internal Assessment: 40% - 40marks

Sr. No.	Evaluation type	Marks
1	Internal class test with objective type question	20
2	One Assignment (written/PPT)	20
	Total	40

B) External Examination: 60%-60 Marks (Semester End Theory Examination: 60 Marks)

1. Duration – This examination shall be of **2 hours** duration.
2. Paper pattern:
  - There shall be **4 questions** each of **15** marks. On each unit there will be **2** questions.
  - All questions shall be compulsory with internal choice within some questions.

PAPER PATTERN: साहित्य आणि समाज भाग १ (Sem V)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	

PAPER PATTERN: साहित्य आणि समाज भाग २ (Sem VI)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	

Course Title: भाषाविज्ञान (WUAMAR504)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	भाषेचे स्वरूप व तिचे कार्य यांचे वर्णन करता येते.
CO 2	भाषाभ्यासाची विविध अंगे स्पष्ट करता येतात.
CO 3	भाषाभ्यासाच्या आधुनिक शास्त्रीय पद्धतींचे विश्लेषण करता येते. तसेच पारंपरिक पद्धतीपेक्षा असलेले त्यांचे वेगळेपण स्पष्ट करता येते.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER V

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR504		भाषाविज्ञान	०४
	घटक १	१) भाषाशास्त्राच्या विविध शाखा - वर्णात्मक, ऐतिहासिक व समाजशास्त्रीय. २) स्वयंअध्यन - ऐतिहासिक भाषाशास्त्राविषयीची माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
	घटक २	१) स्वनिम विन्यास (स्वन, स्वनिम, स्वनांतर), स्वनिमांचे प्रकार, स्वनिम विश्लेषणाची तत्त्वे - तंत्रे. २) रूपिमविन्यास (रूपिका, रूपिम, रूपिकांतर), रूपिमांचे प्रकार, रूपिम प्रक्रिया. ३) स्वयंअध्यन – स्वनिमांचे व रूपिमांचे प्रकार यांविषयी माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
	घटक ३	१) अर्थविन्यास - भाषिक अर्थाचे स्वरूप, शब्दार्थाचे प्रकार, अर्थ आणि त्याचे परस्परसंबंध. २) स्वयंअध्यन - अर्थाच्या विविध प्रकारांची माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका

Course Title: मराठी व्याकरण (WUAMAR604)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	मराठी व्याकरणाच्या इतिहासाची व विविध वैयाकरणांची माहिती देता येते.
CO 2	शब्दांचे वर्गीकरण करता येते.
CO 3	मराठीतील विकरणविचार उलगडून दाखवता येतो.
CO 4	मराठीच्या शब्दघटनेच्या प्रक्रियेचे विश्लेषण करता येते.
CO 5	मराठी व्याकरण व्यवस्थेतील समस्या स्पष्ट करता येतात.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER VI

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR604		मराठी व्याकरण	०४
	घटक १	१) शब्दांचे वर्गीकरण - पारंपरिक व आधुनिक. २) विकरण - लिंग, वचन, विभक्ती, आख्यात. ३) स्वयंअध्यन - लिंग, वचन, अख्यात यांविषयी माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
	घटक २	१) शब्दसिद्धी. २) स्वयंअध्यन – उपसर्गघटित व प्रत्ययघटित व अभ्यस्त शब्दांची माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
	घटक ३	१) प्रयोगविचार. २) स्वयंअध्यन - भावे प्रयोगाची माहिती मिळवून लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका

संदर्भ ग्रंथ : (Sem V & VI)

- १) आधुनिक भाषाविज्ञान (संरचनावादी, सामान्य आणि सामाजिक), प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, (दु. आ.) २००३, कल्याण काळे व इतर (संपा.)
- २) वर्णनात्मक भाषाविज्ञान : स्वरूप आणि पद्धती, गोखले एज्युकेशन सोसायटी, नाशिक, १९८२, कल्याण काळे व इतर (संपा.)
- ३) भाषा आणि भाषाशास्त्र, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, (दु. आ.) १९७९, श्री. न. गजेंद्रगडकर
- ४) वर्णनात्मक भाषाविज्ञान, आरती प्रकाशन, डोंबिवली, १९९२, लीला गोविलकर
- ५) सामाजिक भाषाविज्ञान, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, २०१२, रमेश घोंगडे
- ६) सुलभ भाषाविज्ञान, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, २००५, द. दि. पुंडे
- ७) भाषाविज्ञान परिचय, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, (दु. आ.) २००५, स. गं. मालशे व इतर (संपा.)
- ८) दलित आत्मकथन : भाषिक समाज, भाषा आणि भाषा व्यवहार, प्रज्ञा प्रबोध प्रकाशन, सांगली २०१२, संपत गायकवाड

- ९) मराठी भाषेचा भाषावैज्ञानिक अभ्यास, शब्दालय प्रकाशन, २०१५, अलका मटकर
 १०) मराठी व्याकरण : वाद आणि प्रवाद, श्रीकृष्ण अर्जुनवाडकर
 ११) मराठी व्याकरण : काही समस्या, प्र. ना. दीक्षित
 १२) मराठी व्याकरणाचा इतिहास : श्रीकृष्ण अर्जुनवाडकर
 १३) मराठी व्याकरण : मो. रा. वाळंबे
 १४) मराठी व्याकरणविवेक : मा. ना. आचार्य
 १५) मराठी व्याकरणाचा पुनर्विचार : अरविंद मंगरूळकर
 १६) मराठीचे व्याकरण : लीला गोविलकर
 १७) शास्त्रीय मराठी व्याकरण : मोरो केशव दामले

Modality of Assessment

Theory Examination Pattern:

A) Internal Assessment: 40% - 40marks

Sr. No.	Evaluation type	Marks
1	Internal class test with objective type question	20
2	One Assignment (written/PPT)	20
	Total	40

B) External Examination: 60%-60 Marks (Semester End Theory Examination: 60 Marks)

1. Duration – This examination shall be of **2 hours** duration.
2. Paper pattern:
  - There shall be **4 questions** each of **15** marks. On each unit there will be **2** questions.
  - All questions shall be compulsory with internal choice within some questions.

PAPER PATTERN: भाषाविज्ञान (Sem V)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	

PAPER PATTERN: मराठी व्याकरण (Sem VI)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	

Course Title: आधुनिक मराठी साहित्य (WUAMAR505)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	आधुनिक मराठी साहित्याच्या संकल्पनेचे विश्लेषण करता येते.
CO 2	आधुनिक मराठी साहित्याचे वर्णन करता येते.
CO 3	निवडक साहित्यकृतींच्या आधारे आधुनिक मराठी साहित्याची वैशिष्ट्ये तपासता येतात.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER V

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR505		आधुनिक मराठी साहित्य	०४
	घटक १	१) आधुनिक, आधुनिकता आणि आधुनिकतावाद : संकल्पना विचार. २) स्वयंअध्यन - आधुनिक, आधुनिकता या संकल्पनांची माहिती लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
	घटक २	१) आधुनिक मराठी कथा - ऐतिहासिक आढावा. २) मुक्काम पोस्ट सांस्कृतिक फट - सतीश तांबे (कथांची आशयसूत्रे व कथांचे रूपबंध यांसह), रोहन प्रकाशन. ३) स्वयंअध्यन - आधुनिक मराठी कथेच्या ठळक टप्प्यांची माहिती आणि सतीश तांबे यांच्या लेखनाची माहिती लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
	घटक ३	१) आधुनिक मराठी कादंबरी - ऐतिहासिक आढावा. २) पुरोगामी - राकेश वानखेडे (आशयसूत्रे व कादंबरीचा रूपबंध यांसह), लोकवाड्मयगृह प्रकाशन, मुंबई. ३) स्वयंअध्यन - आधुनिक मराठी कादंबरीच्या ठळक टप्प्यांची माहिती आणि राकेश वानखेडे यांच्या लेखनाची माहिती लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका

Course Title: उत्तर आधुनिक मराठी साहित्य (WUAMAR605)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	उत्तर आधुनिक मराठी साहित्याच्या संकल्पनेचे विश्लेषण करता येते.
CO 2	उत्तर आधुनिक मराठी साहित्याचे वर्णन करता येते.
CO 3	निवडक साहित्यकृतींच्या आधारे उत्तर आधुनिक मराठी साहित्याची वैशिष्ट्ये तपासता येतात.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER VI

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR605		उत्तर आधुनिक मराठी साहित्य	०४
	घटक १	१) उत्तर आधुनिकतावाद : संकल्पना विचार. २) स्वयंअध्यन - आधुनिकतावाद व उत्तर आधुनिकतावाद या संकल्पनांतील साम्य-भेदाची माहिती लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
	घटक २	१) उत्तर आधुनिक मराठी कविता - ऐतिहासिक आढावा. २) नवसंवेदन - काव्यसंग्रह - डॉ. नीळकंठ शिरे, डॉ. नानासाहेब यादव, डॉ. भटू वाघ (संपा.) १) सलील वाघ २) हेमंत दिवटे ३) संजीव खांडेकर ४) श्रीधर तिळवे ५) वज्रेश सोळंकी ३) स्वयंअध्यन - उत्तर आधुनिक मराठी कवितेच्या ठळक टप्प्यांची माहिती व नेमलेल्या कवींच्या लेखनाची माहिती लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका
	घटक ३	१) आधुनिक मराठी नाटक - ऐतिहासिक आढावा. २) सिंधू, सुधाकर, रम आणि इतर - आशुतोष पोतदार (आशयसूत्र व नाटकाचा आकृतिबंध यांसह), वॉटरमार्क पब्लिकेशन. ३) स्वयंअध्यन - आधुनिक मराठी नाटकाच्या ठळक टप्प्यांची माहिती व आशुतोष पोतदार यांच्या लेखनाची माहिती लिहिणे / सादर करणे.	१६ + ४ तासिका

संदर्भ ग्रंथ : (Sem V & VI)

- १) मराठी कादंबरी : तंत्र व विकास, व्हीनस प्रकाशन, पुणे, १९७३, प्रा. बापट
- २) साहित्य : अध्यापन आणि प्रकार, मौज प्रकाशन, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, १९८७, श्री. पु. भागवत
- ३) मराठी कादंबरी : साहित्यसेवा प्रकाशन, औरंगाबाद, १९९३, उषा हस्तक
- ४) कादंबरी : एक साहित्यप्रकार, शब्द पब्लिकेशन, मुंबई, २०१०, हरिश्चंद्र थोरात
- ५) १९८० नंतरची मराठी कादंबरी : खेळ, दिवाळी, २००७, अविनाश सप्रे
- ६) मराठी नवकथा : रंग आणि रूप, चिन्मय प्रकाशन, औरंगाबाद, २०१२, डॉ. सुभाष पुलावले
- ७) मराठीतील कथनरूपे, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २०१२, वसंत आबाजी डहाके
- ८) आधुनिक भाषाविज्ञान : सिद्धांत आणि उयोजन, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई, १९९५, मिलिंद मालशे
- ९) आधुनिक मराठी साहित्य आणि सामाजिकता, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे, डॉ. मृणालिनी शहा, डॉ. गौरी टिळक (संपा.)
- १०) नवोदोत्तर मराठी कथा : रंग आणि अंतरंग, गोदा प्रकाशन, औरंगाबाद, गजानन हेरोळे (संपा.)
- ११) उत्तर आधुनिकता : समकालीन साहित्य, समाज व संस्कृती, कुसुमाग्रज प्रकाशन, नाशिक, बी. रंगराव
- १२) अतिरिक्त मासिक, मार्च, २०१३, दा. गो. काळे, दिनकर मनवर (संपा.)
- १३) नाटक आणि मी : डिम्पल प्रकाशन, मुंबई, १९९७, विजय तेंडुलकर
- १४) नाटक एक चिंतन : वसंत कानेटकर
- १५) नाटकातली चिन्हं : राजीव नाईक
- १६) महानगरी नाटकं : राजीव नाईक
- १७) मराठी नाटक : नव्या दिशा आणि वळणे, तारा भवाळकर
- १८) नाटक : कालचं आणि आजचं : पुष्पलता राजापुणे-तापस
- १९) प्रायोगिक नाटक : भारतीय आणि जागतिक, नानासाहेब सूर्यवंशी (संपा.)

Modality of Assessment

Theory Examination Pattern:

A) Internal Assessment: 40% - 40marks

Sr. No.	Evaluation type	Marks
1	Internal class test with objective type question	20
2	One Assignment (written/PPT)	20
	Total	40

B) External Examination: 60%-60 Marks (Semester End Theory Examination: 60 Marks)

1. Duration – This examination shall be of **2 hours** duration.
2. Paper pattern:
  - There shall be **4 questions** each of **15** marks. On each unit there will be **2** questions.
  - All questions shall be compulsory with internal choice within some questions.

PAPER PATTERN: आधुनिक मराठी साहित्य (Sem V)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
	Total	60	

PAPER PATTERN: उत्तर आधुनिक मराठी साहित्य (Sem VI)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
	Total	60	

Course Title: भाषांतर कौशल्य (WUAMAR506)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	भाषांतर, अनुवाद, रूपांतर या संकल्पनेचे विश्लेषण करता येते.
CO 2	भाषेचे स्वरूप व तिचे कार्य यांचे वर्णन करता येते.
CO 3	भाषांतराच्या विविध समस्या स्पष्ट करता येतात.
CO 4	भाषांतराची विविध अंगे स्पष्ट करता येतात.
CO 5	प्रत्यक्ष भाषांतराचे कौशल्य प्राप्त होते व त्यामुळे त्या क्षेत्रात रोजगाराच्या संधी मिळण्याची शक्यता निर्माण होते.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER V

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR506		भाषांतर कौशल्य	०३
	घटक १	<p>भाषांतर - सैद्धांतिक विचार</p> <p>१) भाषांतर, अनुवाद, रूपांतर, अर्वाचीनीकरण या स्वरूपभेदांची चर्चा.</p> <p>२) ललित साहित्याचे भाषांतर - सांस्कृतिक भेदांचे संदर्भाचे महत्त्व.</p> <p>३) ललित साहित्याचे भाषांतर - भाषिक समस्या व स्वरूप.</p> <p>४) ललित साहित्याचे भाषांतर - शैली विषयक समस्या.</p> <p>५) स्वयंअध्यन - ललित साहित्याचे भाषांतर - सांस्कृतिक भेदांच्या संदर्भाचे महत्त्व यांविषयी माहिती गोळा करून लिहिणे / सादर करणे.</p>	१२.५ + २.५ तासिका
	घटक २	<p>भाषांतर - प्रत्यक्ष भाषांतर अभ्यास</p> <p>१) इंग्रजी/हिंदी उता-याचे मराठी भाषांतर.</p> <p>२) मराठी उता-याचे इंग्रजी/हिंदीत भाषांतर.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - ललित / ललितेतर इंग्रजी/हिंदी उता-यांचे मराठीत व ललित / ललितेतर मराठी उता-यांचे इंग्रजी/हिंदीत भाषांतर करणे.</p>	१२.५ + २.५ तासिका
	घटक ३	<p>१) पारिभाषिक शब्द (प्रशासकीय).</p> <p>२) कोशाची संकल्पना, रचना, कोशांच्या नोंदी, अकारविल्हे आणि सूची.</p> <p>३) स्वयंअध्यन - पारिभाषिक शब्द (प्रशासकीय) गोळा करून त्यांच्यासाठीचे पर्यायी मराठी शब्द शोधणे.</p>	१२.५ + २.५ तासिका

Course Title: व्यावसायिक मराठी (WUAMAR606)

Academic year 2024-25

COURSE OUTCOMES:

Course Outcome	Description
CO 1	विद्यार्थ्यांच्या लेखन क्षमतेचा व सर्जनशीलतेचा विकास होतो.
CO 2	विविध माध्यमांसाठी आवश्यक लेखन प्रकारांचे वर्णन करता येते आणि त्यांची लेखन कौशल्ये आत्मसात करून प्रत्यक्ष लेखन करता येते.
CO 3	व्यावसायिक लेखनासाठी मराठी भाषेचे उपयोजन करता येते आणि माध्यमांमध्ये उपलब्ध असलेल्या रोजगाराच्या संधीचे वर्णन करता येते.
CO 4	आधुनिक समाजमाध्यमांचे कार्य व उपयुक्तता स्पष्ट करता येते.

Continuous Internal Assessment (CIA)

Continuous Internal Assessment (CIA) 40 marks		End Semester Examination	Total
CIA 1	CIA 2	Written	
20	20	60	100
Max. Time, End Semester Exam (Theory) - 2hrs.			

DETAILED SYLLABUS – SEMESTER VI

Course Code	Unit	Course/Unit Title	Credits/ Lectures
WUAMAR606		व्यावसायिक मराठी	०३
	घटक १	वृत्तपत्र माध्यमासाठी लेखन १) वृत्त लेखन. २) पुस्तक परीक्षण लेखन. ३) नाट्य व चित्रपट समीक्षा लेखन. ४) स्वयंअध्यन - वृत्तपत्र माध्यमासाठी मराठी वृत्तलेखन, पुस्तक परीक्षण लेखन यांविषयी माहिती गोळा करून लिहिणे / सादर करणे.	१२.५ + २.५ तासिका
	घटक २	आकाशवाणी माध्यमासाठी लेखन १) श्रुतिका लेखन. २) नभोनाट्य. ३) जाहिरात लेखन. ४) स्वयंअध्यन - आकाशवाणीसाठी श्रुतिका, नभोनाट्य यांविषयी माहिती गोळा करून लिहिणे / सादर करणे.	१२.५ + २.५ तासिका
	घटक ३	दूरचित्रवाणी व समाज माध्यमासाठी लेखन १) दूरचित्रवाणीसाठी मुलाखत लेखन. २) दूरचित्रवाणीवरील, मालिकेसाठी संवाद लेखन. ३) ईमेल लेखन, ब्लॉग लेखन, विकिपीडियासाठी लेखन. ४) स्वयंअध्यन - ई-मेल लेखन, ब्लॉग लेखन, विकिपीडियासाठी लेखन यांविषयी माहिती गोळा करून लिहिणे / सादर करणे.	१२.५ + २.५ तासिका

संदर्भ ग्रंथ : (Sem V & VI)

- १) भाषांतर, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई, १९९२, सदा क-हाडे
- २) तौलनिक साहित्य अभ्यास, पॉप्युलर प्रकाशन, वसंत बापट
- ३) भाषांतर : शास्त्र की कला, वरदा बुक्स, पुणे, १९८७, म. वि. फाटक आणि रजनी ठकार
- ४) भाषांतरमीमांसा, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९७, डॉ. कल्याण काळे आणि डॉ. अंजली सोमण
- ५) भाषांतर आणि भाषा, मौज, मुंबई, विलास सारंग
- ६) अनुवादमीमांसा, साक्षात, औरंगाबाद, केशव तुपे (संपा.)
- ७) भाषांतरविद्या : स्वरूप आणि समस्या, य. च. म. मु. वि., नाशिक, रमेश वरखेडे (संपा.)
- ८) भाषा आणि भाषांतर, य. च. म. मु. वि., नाशिक
- ९) साहित्य - सेतू (साहित्याचे भाषांतर : एक अभ्यास), निर्मल प्रकाशन, नांदेड, १९९९, एल. एस. देशपांडे
- १०) व्यावहारिक मराठी : स्नेहल तावरे (संपा.)
- ११) व्यावहारिक मराठी, भाषाविकास संशोधन संस्था, कोल्हापूर, ल. रा. नसिराबादकर
- १२) व्यावहारिक मराठी : सयाजी मोकाशी, रंजना नेमाडे
- १३) ओळख माहिती तंत्रज्ञानाची : एम. एस. आय. टी., महाराष्ट्र राज्य
- १४) संगणक युग : अच्युत गोडबोले
- १५) वृत्तविद्या : स. ह. देशपांडे
- १६) नभोवाणी : कार्यक्रम तंत्र आणि मंत्र, पुष्पा काणे
- १७) आधुनिक माहिती तंत्रज्ञानाच्या विश्वात : दिपक शिकरपूर, उज्ज्वल मराठे
- १८) सुगम मराठी व्याकरण, नितीन प्रकाशन, पुणे, मो. रा. वाळंबे
- १९) मराठी लेखन दर्शन, मेहता पब्लिकेशन हाऊस, पुणे, चंद्रहास जोशी
- २०) मराठी भाषा : उगम आणि विकास, मेहता पब्लिकेशन हाऊस, पुणे
- २१) वैखरी, मॅजिस्टिक प्रकाशन, पुणे, अशोक केळकर
- २२) व्यावहारिक मराठी अध्यापनाच्या दिशा, ऋतू प्रकाशन, अहमदनगर, २०१२, डॉ. सुभाष शेकडे
- २३) उपयोजित मराठी, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, डॉ. संजय लांडगे
- २४) अनिवार्य मराठी, के. सागर पब्लिकेशन, पुणे, डॉ. लीला गोविलकर
- २५) मराठी कोश व संदर्भसाधने यांची समग्र सूची (इ. स. १८०० - २००३), राज्य मराठी विकास संस्था, २००७, डॉ. वसंत विष्णू कुलकर्णी (संपा.)

Modality of Assessment

Theory Examination Pattern:

A) Internal Assessment: 40% - 40marks

Sr. No.	Evaluation type	Marks
1	Internal class test with objective type question	20
2	One Assignment (written/PPT)	20
	Total	40

B) External Examination: 60%-60 Marks (Semester End Theory Examination: 60 Marks)

1. Duration – This examination shall be of **2 hours** duration.
2. Paper pattern:
  - There shall be **4 questions** each of **15** marks. On each unit there will be **2** questions.
  - All questions shall be compulsory with internal choice within some questions.

PAPER PATTERN: भाषांतर कौशल्य (Sem V)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	

PAPER PATTERN: व्यावसायिक मराठी (Sem VI)

Question	Options	Marks	Questions Based on
Q. 1	घटक एक वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 1
Q. 2	घटक दोन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 2
Q. 3	घटक तीन वर आधारित अंतर्गत पर्याय देऊन एक प्रश्न.	15	Unit 3
Q. 4	तिन्ही घटकांवर आधारित प्रत्येकी दोन टिपा. एकूण सहा. त्यांपैकी कोणत्याही तीन सोडवाव्यात.	15	All Units
Total		60	